

Til Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 15. september 2022

Innspill til Nasjonal helse og samhandlingsplan

SMB Norge ønsker med dette å gi vårt innspill til arbeidet med Nasjonal helse og samhandlingsplan. Vi er en næringslivsorganisasjon som representerer små- og mellomstore bedrifter. Vi har om lag 5 500 medlemsbedrifter. Små- og mellomstore bedrifter utgjør ryggraden i det norske næringslivet. Bedriftene vi representerer bidrar til å sysselsette et stort antall mennesker. Flere av våre medlemsbedrifter utøver komplementær helsebehandling og avlaster det offentlige helsevesenet

Pasientens helsevesen

Skal vi klare å utvikle pasientens helsevesen, må vi i større grad betrakte pasienten som en kunde, og sette pasienten med sine ulike behov i sentrum. I dag finnes det flere grupper som faller utenfor det som i dag omfattes av helsepersonelloven. Som følge av dette er disse i dag pålagt merverdiavgift. Dette fører til økte priser på en rekke behandlingstilbud, og det er i de fleste tilfellene pasienten som må bære disse kostnadene. En annen konsekvens er at vi ser at vilkårene for en rekke grupper av terapeuter blir dårligere. Dette rammer videre deres muligheter for fortsatt å drive sin praksis.

Vi mener at man bør tilrettelegge for å godkjenne nye grupper av terapeuter og behandlere som helsepersonell. Det gjelder først og fremst i tilfeller hvor det foreligger klinisk dokumentasjon og godkjente utdanninger. Dette vil etter vår oppfatning bidra til en bedre og mer kvalitetssikret helsetjeneste, hvor samfunnet har kontroll og tilsyn med at ulike terapeuter oppfyller en gitt standard.

Komplementær behandling avlaster helsesystemet og sparer samfunnet for store utgifter. Det er derfor gode grunner for å fjerne merverdiavgiften for en rekke grupper som yter komplementær helsehjelp.

Mange pasienter opplever stor nytte av ulike behandlingsformer. De tar ofte selv ansvar for å bedre sin helse og livskvalitet, øke sin arbeidsevne og forebygge helseplager ved å betale full pris for behandlingsformer uten tilskudd fra staten. Det er derfor urimelig og urettferdig at disse pasientene tillegges en ekstraskatt ved å betale merverdiavgift, på behandling som for mange er viktig, fungerer og gir bedre livskvalitet.

Komplementære behandlere har ofte en mer holistisk tilnærming. De bruker ofte mer tid til å veilede pasientene og bidrar mange ganger til å gjøre positive og effektive forandringer i pasientens hverdag. På den måten bidrar de til god forebygging og behandling.

Vi må gi plass til både tradisjonell medisin og komplementær behandling, slik at pasienter kan få velge den behandlingsmetode som får dem raskest frisk og tilbake i arbeid. Etter vårt syn bør pasienten ha den nødvendige friheten til å velge den tjenesten eller behandlingen som de

opplever har mest og best effekt for eget liv og helse. Det bør være et viktig prinsipp for hele helsevesenet

Styrke det private helsetjenestetilbudet

SMB Norge mener at et godt privat tilbud er egnet til å supplere og avlaste det offentlige helsetjenestetilbudet. Derfor oppfordrer vi regjeringen til å åpne for at flere pasienter skal kunne benytte seg av tilbudet av helsetjenester som tilbys av private aktører.

Pågående arbeid eller gode eksempler som departementet bør være kjent med

Dersom man ser til Europa, og da spesielt Sveits, har de funnet komplementær behandling (CM) både effektiv og økonomisk fornuftig. Etter en prøveperiode og folkeavstemning, er komplementær behandling blitt inkludert i det offentlige helsevesenet og godkjent av myndighetene.

Verdens helseorganisasjon (WHO) har valgt å bruke betegnelsene tradisjonell og komplementær medisin for de terapiformene som ikke omfattes av den moderne skolemedisinen pr. i dag. For WHO er det naturlig at disse ulike formene eksisterer side ved side, noe som kommer til uttrykk i strategiplanen *WHO Traditional Medicine Strategy 2014–2023*.

I mange land er det tillatt for befolkningen å benytte seg av komplementær medisin. Myndighetene ser at dette er til gunst for pasientene og dessuten lønnsomt.

De fleste som benytter seg av komplementær behandling tar et aktivt ansvar for egen helse. De finner ut hva slags behandling som kan være best for dem og velger denne. Med andre ord sparer disse personene sannsynligvis helsevesenet for store utgifter.

Vi må få et helhetlig helsetilbud for befolkningen i Norge – uten unødvendig formaliteter. Dette er viktig for det helhetlige arbeidet for å styrke vår felles helse- og omsorgstjeneste.

Vi ber derfor konkret om at det vurderes å innlemme flere grupper som helsepersonell, og at de som yter helsehjelp fritas fra merverdiavgiftsplikten. Her viser vi også til Stortingets vedtak om en helhetlig gjennomgang av alle såkalte alternative helsetilbydere.

Jørund Rytman
administrerende direktør

Dag Abrahamsen
seniorrådgiver næringspolitikk

Kristian August Eilertsen
leder for politikk og samfunnskontakt (kst.)